

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul de lege pentru modificarea Legii monumentelor de for public nr. 192/2011

(nr. 138 din 02.05.2024)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și ale prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Observații generale:

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea nr.316/2024, fapt ce corespunde art. 73 din Constituție și prevederilor art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul de lege are drept scop descentralizarea competenței în materia înființării monumentelor de for public de categoria B prin oferirea competenței de a decide înființarea acestei categorii de monumente Guvernului, autorităților administrației publice locale de nivelul II/ autorității administrației publice a UTA Găgăuzia și autorității administrației publice locale de nivelul I.

3. Potrivit proiectului de lege, se propune ca deciziile autorităților administrației publice locale de nivelul II/ autorității administrației publice a UTA Găgăuzia și deciziile autorităților administrației publice locale de nivelul I să fie adoptate în baza avizului favorabil al Ministerului Culturii. Această condiție este necesară pentru ca la etapa inițială Ministerul Culturii să examineze dacă conceptul monumentului de for public, ținuta artistică corespund scopului Legii nr. 192/2011, adică dacă acest monument de for public va contribui la promovarea valorilor naționale și internaționale și dacă acest monument de for public se integrează în politicile culturale ale statului.

De asemenea, proiectul conține prevederi referitor la precizarea subiecților cu drept de a decide înființarea monumentelor de for public, reglementarea dreptului Guvernului de a iniția desființarea monumentelor, dacă acestea contravin ordinii publice sau bunelor moravuri, reglementarea competenței Agenției de Inspectare a Monumentelor de a inspecta în teren monumentele de for public și precizarea competențelor autorităților publice locale.

Autorul subliniază că adoptarea prezentului proiect de lege va îmbunătăți mecanismul legal al înființării, realizării, administrării și protejării monumentelor de for public de categorie B.

4. Cu referire la fundamentarea economico-financiară, condiție obligatorie, potrivit art. 30 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 100/2017, autorul menționează că, implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare din bugetul de stat.

5. Conform art. 7 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, în realizarea competențelor lor, autoritățile administrației publice locale dispun de autonomie, consfințită și garantată prin Constituția Republicii Moldova, Carta Europeană a Autonomiei Locale și prin alte tratate la care Republica Moldova este parte. Astfel, în temeiul prevederilor

art. 109 din Constituția Republicii Moldova, art. 3, art. 4 pct. 6 din Carta Europeană a Autonomiei Locale, art. 6 alin. (5) din Legea 436/2006 și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 435/2006, considerăm necesară consultarea autorităților administrației publice locale pe margea proiectului supus avizării.

II. Observații de conținut și de ordin tehnico-juridic:

La art. I

6. Conform regulilor normelor tehnicii legislative, în cazul în care se modifică mai multe articole din același act normativ, fiecărui articol i se consacră o diviziune însemnată cu un număr ordinar exprimat prin cifre arabe, urmate de punct (vezi art. 51 alin. (4) din Legea nr. 100/2017).

Atragem atenție la structurarea proiectului de lege, care nu corespunde cerințelor. Numerele ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, care numerotează/înseamnă diviziunile referințelor la prevederile care se propun spre modificare se vor exclude.

7. La pct.2

7.1. Potrivit prevederilor art. 54 alin. (1) lit.c) și d) din Legea nr. 100/2017, în textul proiectului actului normativ terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative (...), iar noțiunea se redă prin termenul respectiv, evitându-se definiția acesteia sau utilizarea frazeologică, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni.

Reieșind din aceste reguli, atragem atenție la formula „autoritate reprezentativă și deliberativă ale unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea”, la diferite forme gramaticale (vezi, textele alineatelor (2¹) și (2²), propuse pentru completarea art. 7), care urmează a fi conformată prevederilor Legii nr. 436/2006 Lege privind administrația publică locală. În sensul Legii supra, noțiunea „*consiliu local*” este definită ca autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, aleasă în vederea soluționării problemelor de interes local.

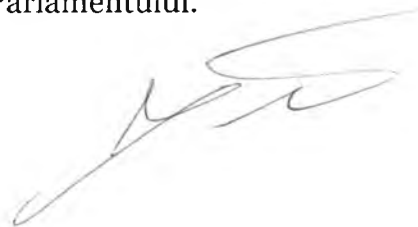
7.2. În textul alineatelor (2¹) și (2²), atragem atenție la utilizarea expresiei „după caz”, care este neclară și creează diferite interpretări. Sintagma „adunarea populară”, la diferite forme gramaticale, se va scrie cu literă mare.

La art. II

8. Cu referire la intrarea în vigoare, menționăm că potrivit alin. (1) al art. 56 din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Poate fi stabilită o altă dată, conform alin. (3) al aceluiași articol, doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Reieșind din reglementările enunțate mai sus și din conținutul proiectului de lege, constatăm că reglementările din proiectul de lege supus avizării nu se încadrează în norma alin. (3) al art. 56 din Legea nr. 100/2017 și prin urmare, considerăm că momentul intrării în vigoare, urmează a fi conformat prevederilor alin. (1) din același articol.

În concluzie, relatăm că proiectul de lege necesită a fi revizuit din punct de vedere a tehnicii legislative. Referitor la oportunitatea adoptării proiectului legii, menționăm că aceasta ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului.

**Șef Direcție generală
Ion CREANGĂ**